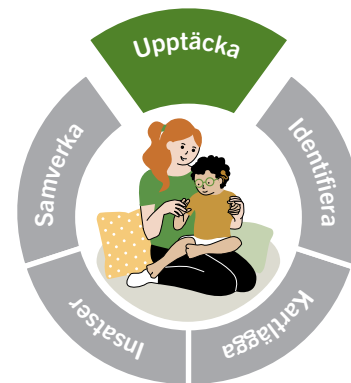

Frågeguide för att upptäcka syn- och hörselnedsättning hos barn

Denna guide innehåller frågor som du som professionell kan använda för att ställa frågor till vårdnadshavare och barn för att upptäcka om ett barn, 0–18 år, med hörsel- eller synnedsättning också har påverkan på det andra sinnet. Frågorna kan behöva följas upp av ytterligare frågor eller anpassas för att kunna ställas utifrån barnets utvecklingsnivå. Ett eller flera ja-svar på nedanstående frågor indikerar att det kan finnas en syn- och hörselnedsättning.

Denna guide är en bilaga till "Rutin för att upptäcka och identifiera dövblindhet hos barn" som är utarbetad i samverkan mellan Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor och representanter från region Västerbotten, Norrbotten, Västernorrland och Jämtland-Härjedalen.

Frågor till vårdnadshavare kring barnets hörsel

När som helst

Upplever ni att barnet:

- Sällan eller aldrig reagerar på ljud och tilltal?
- Favoriserar att ha ett öra vänt mot ljudkällan?
- Har svårigheter att lokalisera ljud?
- Behöver se ansiktet på den som pratar för att förstå vad som sägs?
- Lätt blir distraherad?
- Drar i eller gnuggar ett öra?
- Sällan reagerar på starka ljud?
- Verkar höra vissa ljud men inte andra?
- Har en påverkad balans?

0–6 månader

Upplever ni att barnet:

- Är svårt att lugna med hjälp av rösten?
- Sällan vrider sig mot en ljudkälla?
- Sällan eller aldrig reagerar på förändringar i tonfall?

18–36 månader

Upplever ni att barnet:

- Sällan eller aldrig sätter ihop två eller flera ord?
- Sällan följer verbala anvisningar?

Äldre än 36 månader

Upplever ni att barnet:

- Ofta frågar "va?"
- Ofta pratar väldigt lågt eller väldigt högt i förhållande till omgivningen?
- Har artikulationssvårigheter som inte förbättras?

Frågor till vårdnadshavare kring barnets syn

När som helst

Upplever ni att barnet:

- Sällan tar ögonkontakt med dig?
- Ofta gnuggar sig i ögonen?
- Vänder sig bort från starkt ljus eller kisar, blundar eller gråter i situationer då det är starkt ljus?
- Lutar/vänder på huvudet för att titta?
- Har varit/är sen i sin motoriska utveckling?

0–3 månader

Upplever ni att barnet:

- Sällan lägger märke till föremål över eller nedanför sitt huvud?
- Endast lägger märke till föremål på ena sidan?

5–6 månader

Upplever ni att barnet:

- Har svårt att följa rörliga föremål med blicken?
- Tar få initiativ till att själv sträcka sig efter föremål?
- Griper i luften över eller under föremål?
- Verkar omedveten om sig själv i spegeln?
- Verkar omedveten om föremål på avstånd?

Äldre än 6 månader

Upplever ni att barnet:

- Täcker för eller blundar med ena ögat när hen tittar?
- Sällan tittar på bilder i böcker?
- Håller böcker eller föremål nära ögonen, eller vid sidan om?
- Har svårt att avgöra om det är plan mark eller en grop om strukturen eller färgen på underlaget (till exempel en trottoarkant eller gropar i en grusväg) förändras? Stannar hen då upp och kliver eller kryper över det?
- Ofta snubblar över och stöter i saker som är i vägen?

Frågor till barnet kring sin hörsel

- Tycker du det är svårt att uppfatta ljud eller tal?
- Tycker du att det är bäst att vända ett öra mot det du vill lyssna på?
- Tycker du att det är svårt att veta var ljud kommer ifrån?
- Behöver du se på den som pratar för att förstå vad den säger?
- Blir du lätt distraherad?
- Frågar du ofta "va?"
- Händer det att andra tycker att du pratar för högt eller för lågt?
- Har du svårt att uttala vissa ord?
- Tycker du att du har en sämre balans jämfört med andra?

Frågor till barnet kring sin syn

- Tycker du det är jobbigt med starkt ljus?
- Lutar eller vänder du ofta på huvudet för att se saker bättre?
- Brukar du täcka för eller blunda med ena ögat för att se bättre?
- Tycker du att bilder i böcker är svåra att se?
- Håller du böcker eller saker nära ögonen?
- Tycker du det är svårt att se om det är plan mark eller en grop?
- Om underlaget eller färgen på marken eller golvet förändras. Stannar du då upp och kliver eller kryper över det?
- Snubblar du ofta över saker som är i vägen för dig eller stöter du ofta i saker?
- Tycker du att det är svårt att hitta en leksak bland andra leksaker?

